

KONSULTACIJSKI SASTANAK POSLODAVAČKIH UDRUŽENJA I KOMORA

ZAKLJUČCI

Učesnici konsultativnog sastanka bili su jedinstvenog stava da ostvareni napredak u smislu razvoja i jačanja poslovnog okruženja u FBiH još uvijek nije stimulativan za razvoj privrede i ukupne ekonomije u FBiH, a posebno u smislu prekograničnog poslovanja. I dalje nedostaju ključni strateški okviri i propisi kojima bi se značajnije unaprijedilo stanje, uz napomenu da se bilježe određeni iskoraci, ali još uvijek je puno izazova za očuvanje i unapređenje bh. privrede.

Otvaranje Bosne i Hercegovine prema EU i drugim tržištima uslovljeno je vrlo ograničenim nedovoljnim intervencijama u smislu izvozno-uvoznih politika i prakse, digitalizacije, energetike, uključivanja u Jedinstven sistem plaćanja eurima (SEPA) i uključivanje u druge mehanizme kao preduvjet za pojačanu konkurentost bh. kompanija na ino i domaćem tržištu.

Učesnici sastanka traže ubrzanu reforme, skreću pažnju na činjenicu da je praktično preostalo vrijeme za vidljive iskorake do sredine godine i približavanja periodu općih izvora, traže veću uključenost u očekivanim reformama i što skorije donošenje ključnih politika i propisa. Radi bolje vidljivosti interesa i ciljeva koje poslodavci u FBiH očekuju od vlasti na svim nivoima zaključeno je da će se svim institucijama u odnosu na nivo funkcionisanja i donošenja odluka, dostaviti pregled ključnih zahtjeva i prije svega propisa koje je neophodno u što kraćem roku donijeti.

NIVO BOSNE I HERCEGOVINE

Izmjene i dopune Zakona o porezu na dodanu vrijednost BiH

Neophodno je nastaviti aktivnosti na izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost BiH, s ciljem prilagođavanja propisa realnim potrebama privrede, unapređenja poreske neutralnosti i smanjenja administrativnih i finansijskih opterećenja za poslovne subjekte, posebno u kontekstu usklađivanja datuma prijavljivanja i plaćanja PDV-a, sa praksom Europske unije.

Zakon o električnoj energiji i pitanje CBAM-a

Zakon o električnoj energiji, uključujući uspostavu berze električne energije i druga sistemska rješenja, predstavlja jedan od ključnih prioriteta u 2026. godini. Oblast energenata postaje jedan od najvećih izazova za konkurentnost domaće privrede na domaćem, a posebno ino tržištu.

Posebno značajno poslovno opterećenje privrednika u 2026. godini odnosi se na primjenu CBAM mehanizma Europske unije, s obzirom na to da u Bosni i Hercegovini još nisu uspostavljena adekvatna rješenja za izbjegavanje ili ublažavanje obaveze plaćanja ovih nameta. Posljedice će se ogledati u dodatnom poskupljenju poslovanja izvoznika, ali i kompanija koje su indirektno uključene u izvozne lance, što može imati ozbiljne negativne efekte na ukupnu privrednu aktivnost i zaposlenost.

Šef delegacije EU, ambasador Soreca nedavno je u vezi ovog pitanja naveo: „Mehanizam EU za prilagođavanje ugljika na granicama CBAM, koji je u primjeni od 1. januara veoma je važan instrument za smanjenje emisija ugljika. Kašnjenja u Bosni i Hercegovini u uspostavljanju sistema za praćenje emisija, izvještavanje, verifikaciju i akreditaciju imaju svoju cijenu, jer povećavaju rizik od viših nameta, gubitka ugovora i narušavanja reputacije. Drago mi je vidjeti da se poslovna zajednica proaktivno angažuje u ovim važnim pitanjima. Pozivamo vlasti u BiH da saslušaju njihove zabrinutosti i poduzmu potrebne mjere“.

Unatoč dvogodišnjim upornim pritiscima poslovne zajednice, kroz održavanja brojnih sastanaka, edukacija, konferencija i drugih skupova i pisanje konkretnih prijedloga, učesnici sastanka naglašavaju važnost ovog pitanja i očekuju što skoriju intervenciju u pravcu donošenja Zakona o električnoj energiji i ispunjenja drugih pretpostavki po predmetnom pitanju.

Izmjene i dopune Zakona o javnim nabavkama BiH

Radi se o važnom pitanju za poslovanje privrednih subjekata te je potrebno kontinuirano raditi na neophodnim izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama BiH s ciljem povećanja pravne sigurnosti, transparentnosti i efikasnosti postupaka, ali i smanjenja administrativnih prepreka i rizika za privredne subjekte koji učestvuju u postupcima javnih nabavki.

Zapošljavanje stranaca – strategija i izmjene propisa, kvote

Prioritet u 2026. godini predstavljaju aktivnosti na donošenju bh. strategije i izmjenama propisa iz oblasti zapošljavanja stranaca u BiH. Neophodno je uspostaviti funkcionalan, predvidiv i konkurentan sistem koji će omogućiti privredi da pravovremeno odgovori na hronični nedostatak radne snage, uz ujednačavanje procedura i usklađivanje sa praksom zemalja regiona i Europske unije.

Kvota za odobravanje strane radne snage su za ovu godinu povećane za nekih 200 osoba na nivou BiH, što je zanemarivo malo u odnosu na zemlje okruženja, ali i šire.

Tražiti od resornih ministarstva na nivou BiH preispitivanje i izmjene i dopune Zakona o strancima kao i procedure i kriterije za utvrđivanje kvota.

Pojednostavljenje carinskih i špediterskih procedura i rješavanje problema boravka bh. radnika-vozača u zemljama EU

Poseban fokus potrebno je staviti na pojednostavljenje carinskih i špediterskih procedura, s ciljem smanjenja troškova i zastoja u međunarodnoj trgovini, povećanja efikasnosti logističkih lanaca i unapređenja ukupnog poslovnog okruženja za izvoznike i uvoznike.

Unatoč skoro dvogodišnjim upornim pritiscima prema predstavnicima Delegacije EU u BiH i domaćim vlastima i dalje nije riješeno pitanje prava boravka bh. radnika u EU. Zatražiti od resornih ministarstava na nivou BiH i F BiH potpunu angažiranost i konačno rješavanje ovih pitanja.

Digitalizacija, finansijski tokovi i SEPA i rizik MONEYVAL-a i finansijska reputacija BiH

U oblasti digitalizacije uočeni su značajni izazovi u realizaciji aktivnosti koje se odnose na digitalizaciju poslovnih procesa, kao i u pogledu pristupa deviznom poslovanju i jedinstvenom platnom sistemu i tržištu Europske unije. Istovremeno, postoji realan rizik da se Bosna i Hercegovina nađe na **sivoj listi MONEYVAL-a**, što bi imalo ozbiljne implikacije na poslovanje bh. kompanija, uključujući otežan pristup međunarodnim finansijskim tokovima i dodatne regulatorne zahtjeve.

BiH riskira stavljanje na MONEYVAL sivu listu prvenstveno zbog:

- nepovoljnog stanja u sistemu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma;
- neadekvatne implementacije propisa;
- nepostojanja ključnih zakonskih rješenja (npr. registar beneficiranih vlasnika);
- rizika u određenim profesionalnim sektorima, što bi imalo jasne negativne efekta na **finansijsku reputaciju zemlje, međunarodne transakcije, investicije i poslovno okruženje**.

Tokom nedavnog sastanka bh. privrednika sa ambasadorom Delegacije EU u BiH ponovno je prenešena vrlo jasna poruka: "Prvo pitanje je borba protiv pranja novca i finansiranja terorizma. Neotklanjanje postojećih nedostataka u naredna dva mjeseca **moglo bi dovesti do pojačanog međunarodnog nadzora, odnosno stavljanje na sivu listu, što bi uticalo na pristup finansijskim tržištima, strane investicije i učešće u Jedinstvenom području plaćanja u eurima (SEPA)**".

Učesnici sastanka zatražit će od nadležnih institucija što hitnije usvajanje **Zakona o oduzimanju i upravljanju imovinom i Zakona o ciljanim finansijskim sankcijama za terorizam, finansiranje terorizma i proliferaciju oružja za masovno uništenje (MONEYVAL)**.

U tom kontekstu, snažno su podržane aktivnosti i procesi kojima upravlja Centralna banka BiH, posebno one koji se odnose na priključenje Bosne i Hercegovine **Jedinstvenom području plaćanja u eurima (SEPA)**, kao ključnom koraku ka smanjenju transakcijskih troškova, jačanju finansijske stabilnosti i unapređenju konkurentnosti privrede.

Reformska agenda – Plan rasta

Privrednici traže veće uključivanje u procese EU integracija Bosne i Hercegovine, pripremu Reformske agende, Plana rasta i drugo.

Rješavanje pitanja državne imovine u interesu privrednog poslovanja koncesija i drugo

Unapređenje poslovnih veza sa predstavnicima dijaspore Bosne i Hercegovine i privlačenje investicija i angažmana dijaspore, angažman stručnjaka i drugo

NIVO FEDERACIJE BIH

FISKALNI ZAKONI (KLJUČNI PRIORITET)

Nastaviti aktivnosti vezano za fiskalne reforme i posebno na donošenju Zakona o fiskalizaciji transakcija u FBiH.

Donošenjem Zakona o fiskalizaciji transakcija UPFBiH očekuje se **smanjenje sive ekonomije, bolja naplata javnih prihoda, poboljšanja konkurentnosti kompanija koje rade po slovu zakona i dugoročno fiskalno rasterećenje privrede.**

Zakon o doprinosima

Nastaviti rad na donošenju izmjena i dopuna Zakona o doprinosima kroz realizaciju druge faze smanjenja doprinosa što je prema javnim stavovima predstavnika vlasti vezano za očekivane efekte Zakona o fiskalizaciji transakcija, kako bi se rasteretili poslodavci, potaklo zapošljavanje i suzbila siva ekonomija .

Reformski paket finansijskih zakona – SEPA

Učesnici sastanka snažno podržavaju donošenje reformskog paketa propisa iz oblasti finansija i nadležnog Federalnog ministarstva finansija, što obuhvata:

- **Zakon o platnim uslugama,**
- **Zakon o elektroničkom novcu,**
- **Zakon o računima za plaćanje,**
- **izmjene Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga,**
- **izmjene Zakona o bankama,**
- **izmjene Zakona o mikrokreditnim društvima.**

Ovim reformskim paketom Federacija Bosne i Hercegovine **postavlja moderan, siguran i europski usklađen pravni okvir za digitalna plaćanja, jačanje zaštite korisnika finansijskih usluga i dugoročnu stabilnost finansijskog sistema, uz stvaranje svih ključnih preduvjeta za pristupanje Bosne i Hercegovine Jedinstvenom području plaćanja u eurima – SEPA.**

Prema javno dostupnim informacijama, zakoni su usvojeni na Vladi FBiH i upućeni u daljnju parlamentarnu proceduru.

Ovi zakoni su ključni regulatorni preduvjet na nivou FBiH za pristupanje SEPA području i snažan poticaj ukupnom ekonomskom razvoju, uz gore navedene prioritete i obaveze na nivou BiH te su učesnici sastanka potvrdili važnost njihovog što skorijeg usvajanja i stupanja na snagu. Paralelno se očekuju kvalitetne pripreme i obuke za primjenu ovih propisa.

Pored pobrojanih zakona iz oblasti finansija, još jedan važan zakon je i **Zakon o deviznom poslovanju** te se traži ubrzanje procedura za njegovu pripremu i donošenje.

RADNO PRAVO I TRŽIŠTE RADA

Učesnici sastanka naglašavaju važnost unapređenja i modernizacije radno-pravnog zakonodavstva koje je pokrenulo Ministarstvo za rad i socijalnu politiku:

Zakon o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba

Zakon predstavlja jedan od najvažnijih reformskih iskoraka na polju radno-pravnog zakonodavstva, posebno u dijelu:

- razdvajanja aktivnih i pasivnih tražilaca posla,
- modernizacije i profesionalizacije zavoda za zapošljavanje,
- efikasnijeg usmjeravanja sredstava na aktivne mjere zapošljavanja,
- veće uključenosti poslodavaca u pripremu i realizaciju programa zapošljavanja.

Ključne sugestije poslovne zajednice ugrađene su u konačni tekst Prijedloga zakona, koji je upućen u parlamentarnu proceduru. Traži se što skorije upućivanje na Dnevni red i usvajanje Zakona u predloženom obliku.

Zakon o zapošljavanju stranaca

Izmjene i dopune Zakona inicirane os strane poslodavaca odnose se:

- pojednostavljenja i ubrzanja procedura,
- usklađivanja sa praksom EU i regiona,
- rješavanja hroničnog nedostatka radne snage.

Zakon je upućen u parlamentarnu proceduru i očekuje se, kao i za prethodno navedeni zakon, njegovo što skorije usvajanje.

Zakon o radu

Predloženi tekst Zakona o radu u sadašnjoj formi nema punu podršku poslodavaca. Fokus u 2026. godini bit će na nastavku socijalnog dijaloga, s ciljem postizanja **uravnoteženog, fleksibilnog i primjenjivog zakonskog rješenja, koja neće dodatno opteretiti poslodavce, nego će se zakon uskladiti sa europskom i praksom iz okruženja i na jednak način biti od interesa za oba socijalna partnera – sindikat i poslodavci.**

Zakon o zaštiti na radu

Nastaviti rad na unapređenju Zakona o zaštiti na radu s ciljem:

- uklanjanja nejasnoća u primjeni,
- smanjenja rizika od sankcija,
- jasnijeg definisanja obaveza poslodavaca,
- efikasnije zaštite zdravlja i sigurnosti radnika.

ZAKONI IZ OBLASTI ZDRAVSTVA

Izmjene i dopune **Zakona o zdravstvenom osiguranju** predstavljaju dugogodišnju inicijativu privrednika. Inicijativa se odnosi na:

- dužinu trajanja bolovanja na teret poslodavca;
- uređenje pitanja plaćanja naknade u slučaju povrede na radu radnika i profesionalne bolesti u odnosu na mjesto nastanka povrede i odgovornost poslodavca, odnosno radnika u tom kontekstu;
- pitanje reosiguranja.

Cilj je postići pravičniju raspodjelu troškova, veću pravnu sigurnost i finansijsku održivost sistema, uz istovremenu zaštitu prava radnika.

ZAKONI IZ OBLASTI TRGOVINE

U oblasti trgovine, prioritet predstavljaju sljedeći propisi:

- Zakon o e-trgovini,
- Zakon o kontroli cijena,
- Zakon o zaštiti potrošača,
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutrašnjoj trgovini.

Iako su navedeni zakoni usuglašavani i više puta najavljivani, zakoni o zaštiti potrošača, kontroli cijena i e-trgovini još uvijek nisu usvojeni, što stvara pravnu nesigurnost i otežava poslovanje trgovinskog sektora, posebno u kontekstu digitalizacije i savremenih tržišnih tokova.

OSTALI PROPISI - INICIJATIVE

- **Izmjene i dopune Krivičnog zakona Federacije BiH,**
- **Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji BiH.**

Neoporeziva pomoć radnicima

Posebno je naglašeno očekivanje da se Uredba o isplati pomoći radnicima od strane poslodavaca donese u narednih 15-ak dana, a svakako do perioda isplate plaća za januar.

Neoporeziva pomoć predstavlja kratkoročno, ali vrlo konkretno rješenje koje omogućava poslodavcima da bez dodatnog fiskalnog opterećenja pruže podršku radnicima.

Istovremeno, ova mjera pomaže očuvanju likvidnosti i stabilnosti poslovanja, posebno u sektorima koji su već pod pritiskom povećanih troškova rada.

Izmjene Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit.

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit („Službene novine Federacije BiH“, broj 75/25 od 01.10.2025. godine) izmijenjen je stav (5) u

članu 61. Na osnovu ove odredbe, pravna lica koja posluju u sektoru ugostiteljstva, pod šifrom djelatnosti 55.10 – **hoteli i sličan smještaj, obavezna su da plaćaju porez po odbitku i podnose obrazac POD-818, pri čemu ovaj dodatni namet nije porezno priznat. Time je uvedena nova fiskalna obaveza za poslodavce.** Udruženje poslodavaca u FBiH pokreće inicijativu da Vlada Federacije BiH preispita i uskladi stavove poreznih organa u vezi sa oporezivanjem korištenja servera, cloud usluga i IT infrastrukture koja se nalazi u inostranstvu i u vlasništvu inostranih dobavljača, uzimajući u obzir važeće bilateralne ugovore BiH o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja, OECD Model konvenciju i međunarodnu praksu. Cilj je zajedničko tumačenje i primjena bilateralnih sporazuma radi sprječavanja dvostrukog oporezivanja i osiguranja pravne sigurnosti za privredne subjekte u FBiH.

Zabrana skladištenja hrane iz povrata

U vezi sa zabranom skladištenja hrane iz povrata, a u kontekstu Zakona o hrani iz 2004. godine i Pravilnika o higijeni hrane iz 2013. godine, u praksi je došlo do selektivnog mijenjanja tumačenja propisa. Posljedice su ozbiljni problemi u prehrambenoj industriji, povećani troškovi poslovanja, rizici od zastoja u proizvodnji i distribuciji, potencijalni gubici i ugrožavanje radnih mjesta.

Učesnici traže hitno djelovanje kroz pojašnjenje, odnosno tumačenje propisa, te pronalaženje odgovarajućih i održivih rješenja u praksi.

Zakon o upravljanju otpadom – depozitni sistem

Prijedlog Zakona o upravljanju otpadom, posebno član 105. koji predviđa uvođenje depozitnog sistema, predstavlja značajan rizik za privredne subjekte. Predloženo rješenje neopravdano opterećuje privredu, ne uzima u obzir realne kapacitete industrije i uvodi obaveze koje nisu jasno definisane niti usklađene sa praksom Europske unije.

Učesnici su se složili da je neophodno promijeniti sporni član Zakona i pristupiti rješenjima koja će biti provediva, proporcionalna i ekonomski održiva.

Inicijativa reindustrijalizacije u FBiH

Zakon o koncesijama

Zakon o javno-privatnom partnerstvu

Izmjene Zakona o stečaju

KANTONI

Na kantonalnim nivoima očekuju se aktivnosti na unapređenju propisa iz oblasti obrazovanja s posebnim fokusom na razvoj i **primjenu dualnog obrazovanja, kao i na aktivno zagovaranje usklađivanja politika i propisa iz oblasti socijalnog osiguranja, upraviteljstva, komunalnih naknada, turizma, rada i zapošljavanja, koncesija i drugih kantonalnih nadležnosti sa**

potrebama poslovnog okruženja, u cilju racionalizacije troškova i jačanja konkurentnosti privrede.

Bez fiskalnog rasterećenja rada, modernog finansijskog sistema i fleksibilnog radno-pravnog okvira, konkurentnost bh. privrede je ozbiljno ugrožena. Insistira se na **pravovremenom, stvarnom i ravnopravnom uključivanju privrednika u sve ključne reformske procese**, kao i njihovo ubrzanje.

Parafiskalni nameti na svim nivoima uprave

Teret poslovanju i dalje su brojni i opterećujući parafiskalni nameti, čak se u praksi uvode i dodatni.

Učesnici sastanka skreću pažnju i upućuju zahtjev svim donosiocima odluka o ovim pitanjima da se suzdrže od ogromnih parafiskalnih nameta i time rasterete poslovanje u FBiH.

Zakon o javno-privatnom partnerstvu

Zaključci sa predmetnog sastanka dostavit će se s ciljem informiranja i očekivanog postupanja svim nadležnim institucijama na dalje postupanje.